

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts pasts@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 4 (1608)

2019. gada 23. janvārī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2019. gada 3. nedēļā Latvijā

2019. gada 3. nedēļā monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 66 ģimenes ārstu praksēm) reģistrēts vidēji 169,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem (2. nedēļā – 52,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

Pacientu vēršanās pie ārsta ar AAEI, gripu un pneimoniju vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

	Vecuma grupas	51.ned.	52.ned.	01.ned.	02.ned.	03.ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	1021,9	667,3	871,4	1175,4	1340,5	14,0
	0-4	5081,8	3002,7	4137,1	4957,4	5451,7	10,0
	5-14	2917,2	1879,8	1992,3	2933,6	3909,6	33,3
	15-64	575,4	388,1	519,8	763,9	807,8	5,7
	65 un >	291,3	228,2	409,7	458,6	484,2	5,6
Gripa	Vidēji	12,4	17,6	38,5	52,8	169,1	220,4
	0-4	16,0	63,9	154,4	185,9	424,2	128,2
	5-14	58,2	19,5	38,5	123,8	378,3	205,6
	15-64	8,8	13,6	31,2	43,6	152,3	249,6
	65 un >	0,0	15,2	25,3	4,9	35,3	615,9
Pneimonija	Vidēji	50,8	26,4	49,1	54,7	66,7	22,0
	0-4	160,3	31,9	108,1	123,9	220,0	77,5
	5-14	77,5	19,5	77,0	95,2	126,1	32,4
	15-64	39,7	27,3	38,6	49,4	56,7	14,9
	65 un >	40,2	25,4	50,6	29,6	20,2	-31,8

Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju palielinājusies par 14,0%, vidēji reģistrēti 1 340,5 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (2. nedēļā – 1 175,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

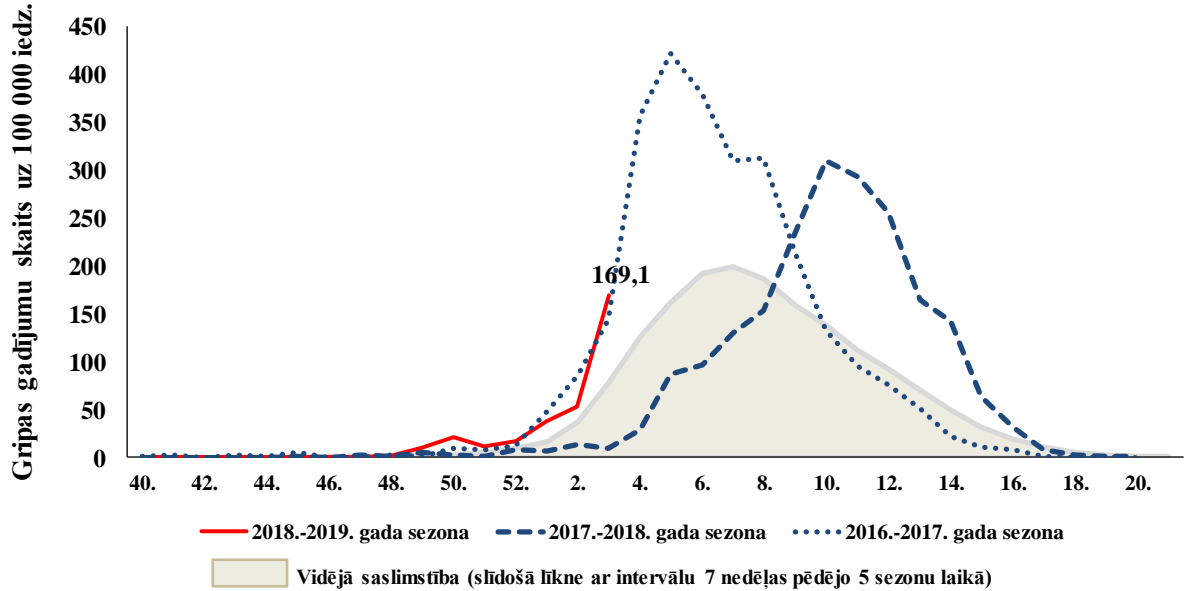
Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju palielinājusies par 22,0%, vidēji reģistrēti 66,7 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (2. nedēļā – 54,7 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

¹ Klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās ģimenes ārstu praksēs

² Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

Vēršanās ambulatorajās iestādēs gripas gadījumos 2018.–2019. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējām sezonām un pēdējo piecu gadu vidējiem rādītājiem

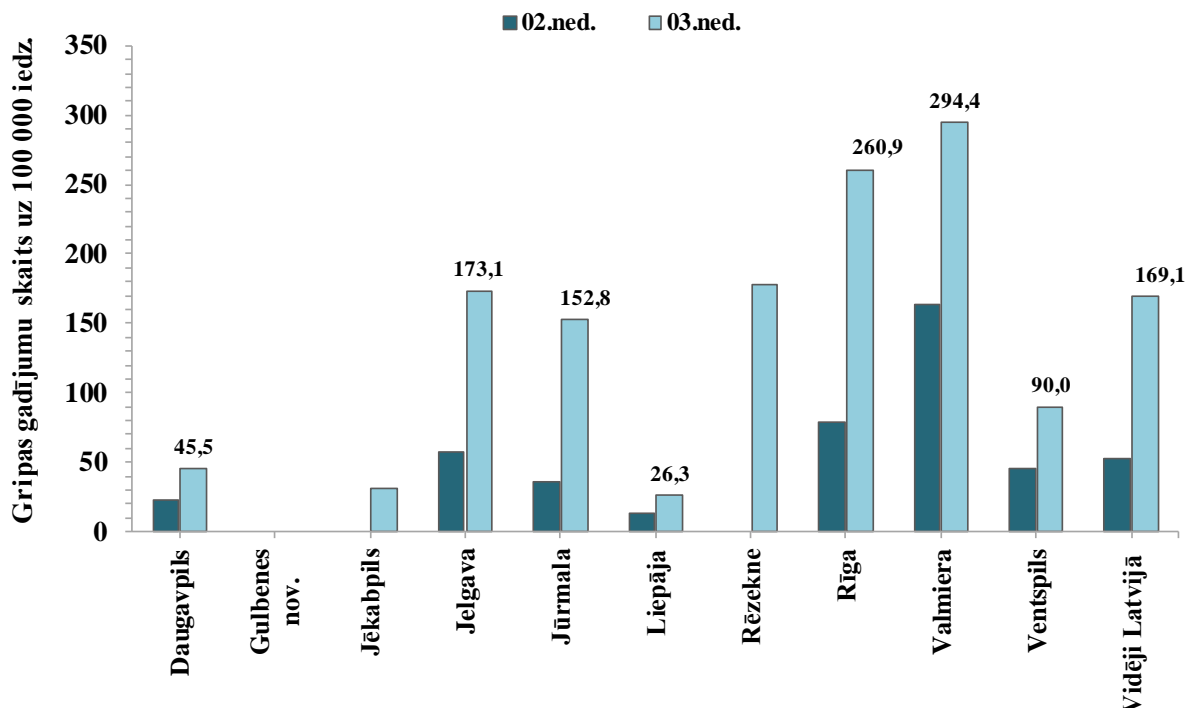
2019. gada 3. nedēļā vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs gripas gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās sezonas attiecīgo laiku periodu bijusi ievērojami augstāka (2017.–2018. gada sezonā 3. nedēļā – 9,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

Gripa atsevišķās monitoringa teritorijās

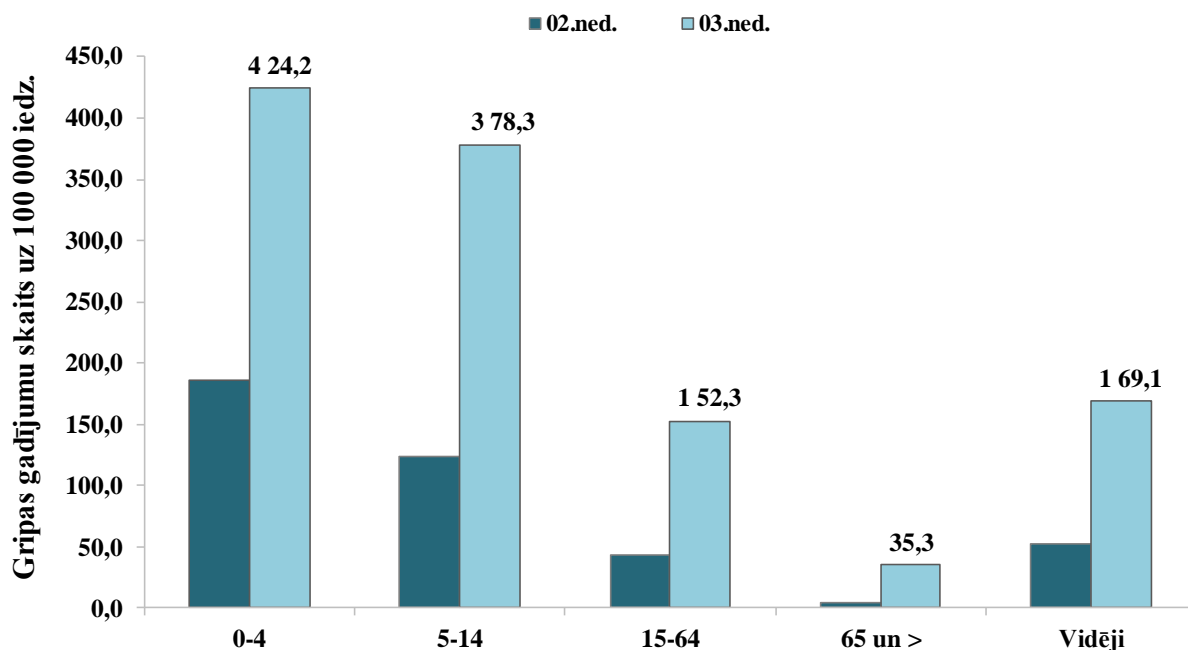
2019. gada 3. nedēļā gripas gadījumi reģistrēti deviņās no 10 monitoringā iesaistītajām administratīvajām teritorijām.

Piecās pilsētās – Valmierā, Rīgā, Rēzeknē, Jūrmalā un Jelgavā gripas intensitāte bija augstāka par 100 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotājiem. Visaugstākā gripas intensitāte līdzīgi kā iepriekšējā nedēļā ir reģistrēta Valmierā – 294,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

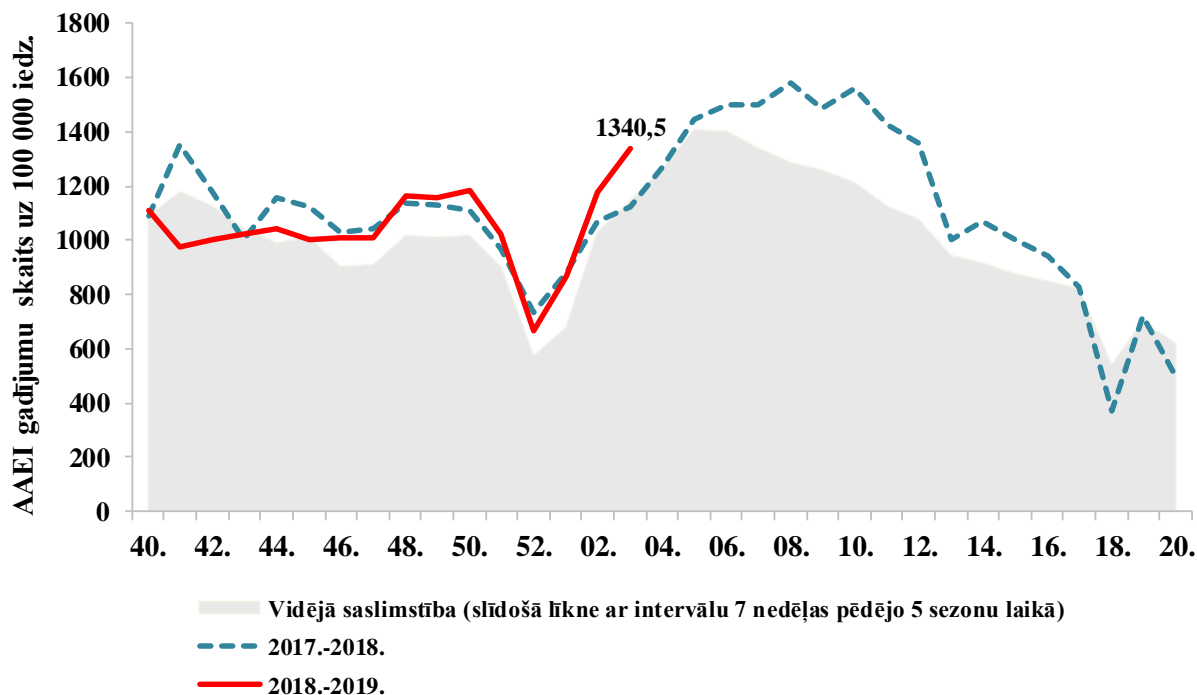
Gripa atsevišķās vecuma grupās

Visaugstākā gripas intensitāte reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (424,2 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem) un 5–14 gadu vecuma grupā (378,3 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar gripu palielinājusies visās vecuma grupās.

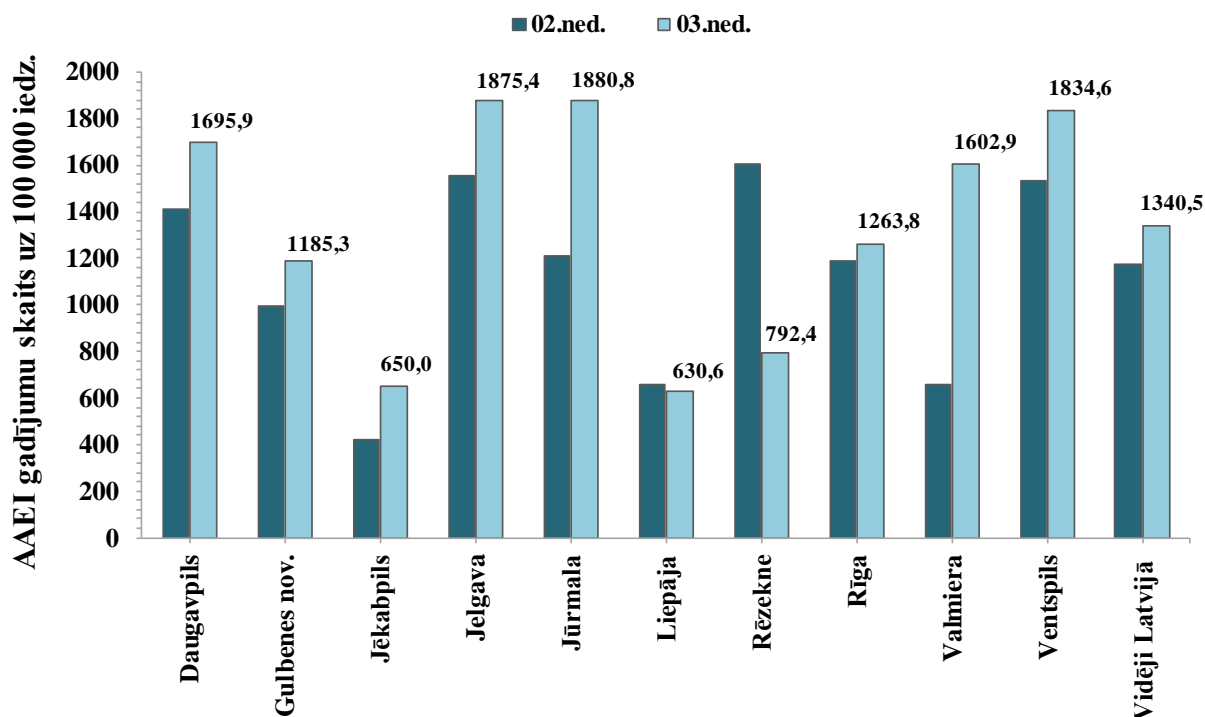
Vēršanās AA EI gadījumos ambulatorajās iestādēs 2018.–2019. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu un piecu gadu vidējiem rādītājiem

2019. gada 3. nedēļā pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AA EI gadījumos bijusi augstāka nekā iepriekšējās 2017.–2018. gada sezonas 3. nedēļas vidējais rādītājs.

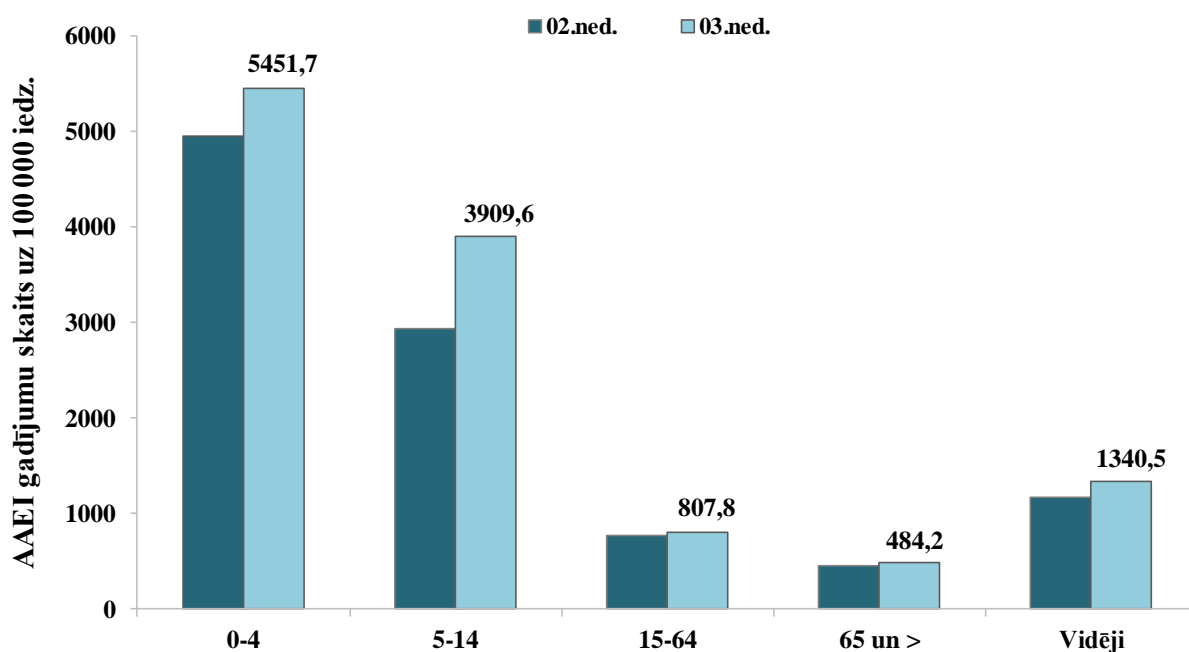
AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

Augstāka par vidējo saslimstība ar AAEI 2019. gada 3. nedēļā tika reģistrēta piecās administratīvajās teritorijās: Jūrmalā, Jelgavā, Ventspilī, Daugavpilī un Valmierā. Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar AAEI palielinājusies visās administratīvajās teritorijās, izņemot Liepāju un Rēzekni.

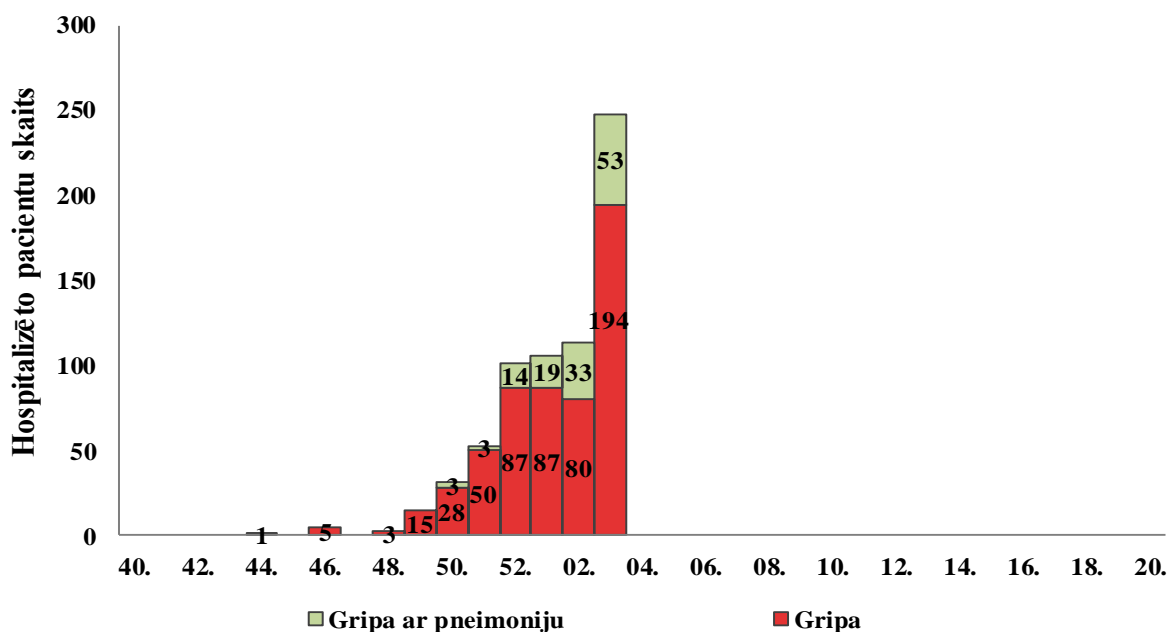
AAEI atsevišķās vecuma grupās

Visaugstākā saslimstība ar AAEI tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (5 451,7 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem) un 5–14 gadu vecuma grupā (3 909,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar AAEI palielinājusies visās vecuma grupās.

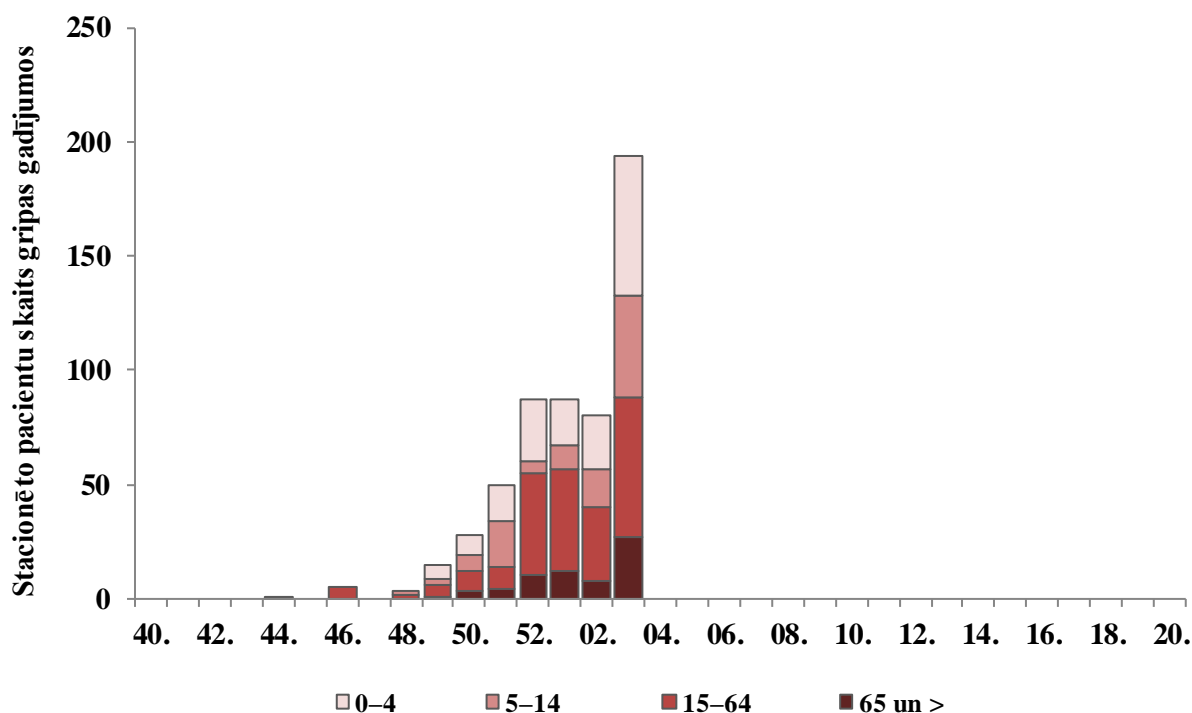
Par stacionētiem pacientiem gripas un gripas izraisītas pneimonijas gadījumos

2019. gada 3. nedēļā no slimnīcām, kas piedalās gripas monitoringā, saņemta informācija par 247 (2. nedēļā – 113) stacionētiem pacientiem ar aizdomām par gripas infekciju: 194 pacienti hospitalizēti ar diagnozi *gripa* un 53 pacienti ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija*. Ar diagnozi *gripa* pacienti bija stacionēti visās monitoringā iesaistītajās ārstniecības iestādēs, savukārt pacienti ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija* bija stacionēti Rīgas un Ventspils slimnīcās.

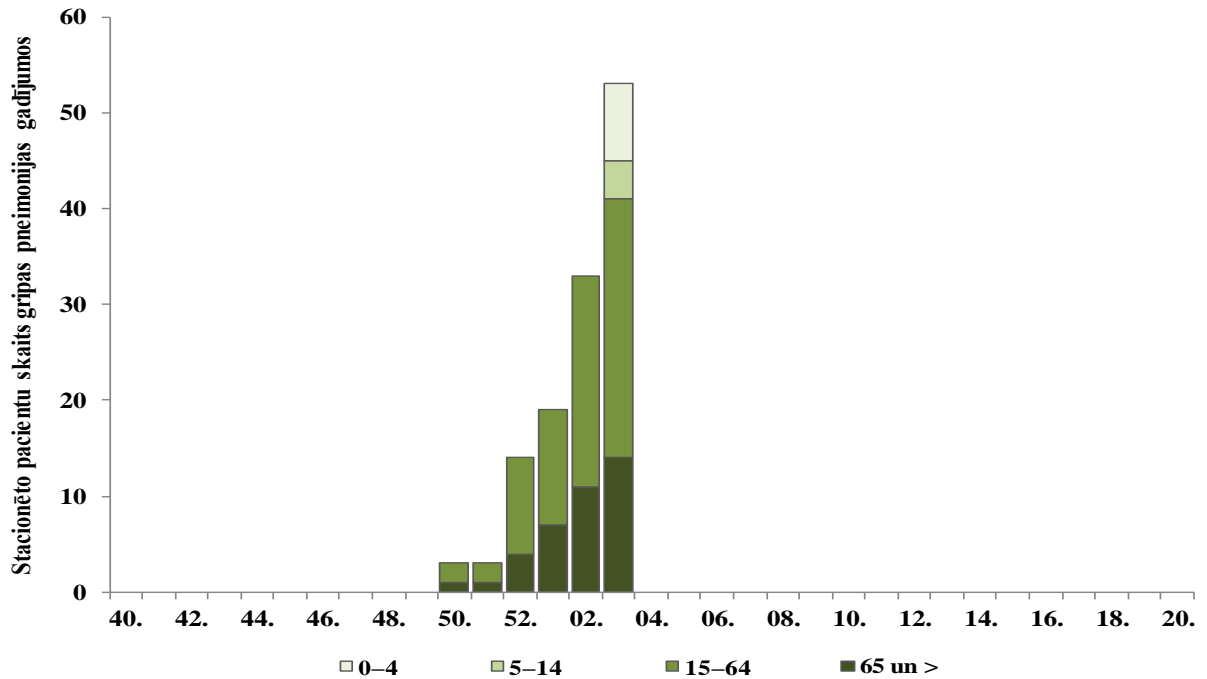

Stacionētie pacienti gripas gadījumos pa nedēļām un pa vecuma grupām

No 194 stacionētiem pacientiem ar diagnozi *gripa*, 61 (31,4%) pacients bija 0–4 gadu vecuma grupā, 61 (31,4%) pacients – 15–64 gadu vecuma grupā, 45 (23,2%) pacienti – 5–14 gadu vecuma grupā un 27 (13,9%) pacienti – 65 un > gadu vecuma grupā.

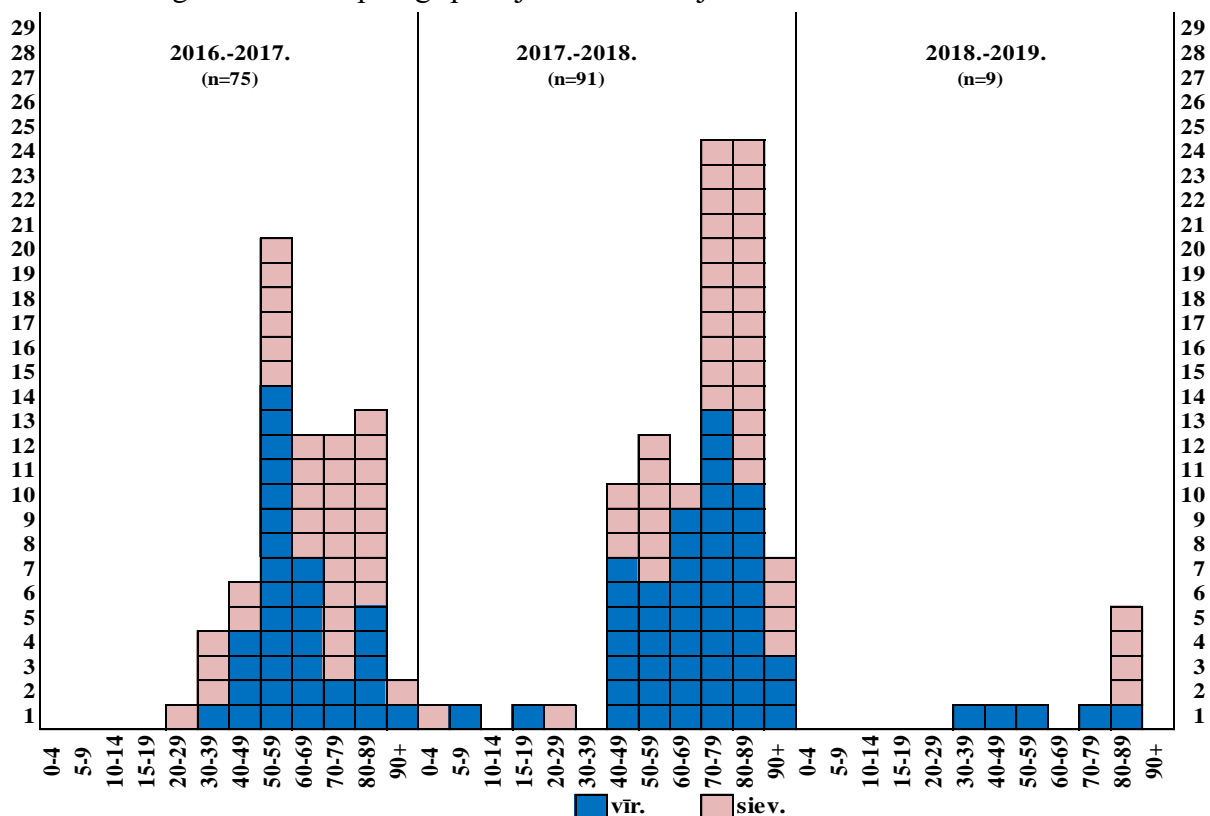

No 53 stacionētiem pacientiem ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija* 27 (50,9%) pacienti bija 15–64 gadu vecuma grupā, 14 (26,4%) pacienti – 65 un > gadu vecuma grupā, astoņi (15,1%) pacienti – 0–4 gadu vecuma grupā un četri (7,6%) pacienti – 5–14 vecuma grupā.

Par letāliem gadījumiem

Kopš sezonas sākuma līdz 2019. gada 3. nedēļai (ieskaitot) bija saņemti deviņi paziņojumi par letālo iznākumu pacientiem, kuriem laboratoriski bija apstiprināta *A tipa* gripa, no tiem trīs gadījumos noteikts gripas vīrusa apakštips – *A/H1pdm09*. Vidējais pacientu vecums – 71 gads. Pacienti pret gripu šajā sezonā nebija vakcinēti.

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums

2019. gada 3. nedēļā (ceturtdien) vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums bijis vidēji 90,8%. Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums samazinājies par 2,0%. Vismākais skolu apmeklējums reģistrēts Jūrmalā (83,4%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto skolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
51.	89,6	89,3	95,9	72,3	98,0	95,5	96,5	89,1	91,2	92,9	90,8
52.	Brīvlaiks										
01.	Brīvlaiks										
02.	92,6	89,5	95,3	92,8	90,5	96,9	96,7	91,7	90,8	92,7	92,8
03.	92,1	89,7	93,9	92,8	83,4	94,1	96,5	89,4	89,2	90,0	90,8
Salīdzinājumā ar 2. nedēļu (±)	-0,5	0,2	-1,4	0,0	-7,1	-2,8	-0,2	-2,3	-1,5	-2,7	-2,0

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

2019. gada 3. nedēļā (ceturtdien) pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums bijis vidēji 74,3%. Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums samazinājies par 4,3%. Vismākais izglītības iestāžu apmeklējums reģistrēts Jelgavā (70,6%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto pirmsskolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
51.	77,3	69,5	81,1	72,3	74,5	69,6	86,8	70,4	67,5	72,1	73,2
52.	54,0	29,7	23,2	31,5	26,4	30,6	66,9	35,2	21,7	26,4	35,1
01.	67,8	49,2	52,9	64,3	46,6	46,3	81,3	53,8	68,3	54,7	57,3
02.	74,5	84,4	75,1	78,0	78,8	82,4	87,5	76,7	84,2	79,8	78,6
03.	76,6	81,3	70,6	72,0	76,0	78,2	74,6	72,8	86,7	72,9	74,3
Salīdzinājumā ar 2. nedēļu (±)	2,1	-3,1	-4,5	-6,1	-2,9	-4,3	-12,9	-4,0	2,5	-6,9	-4,3

Respiratoro vīrusu cirkulācija

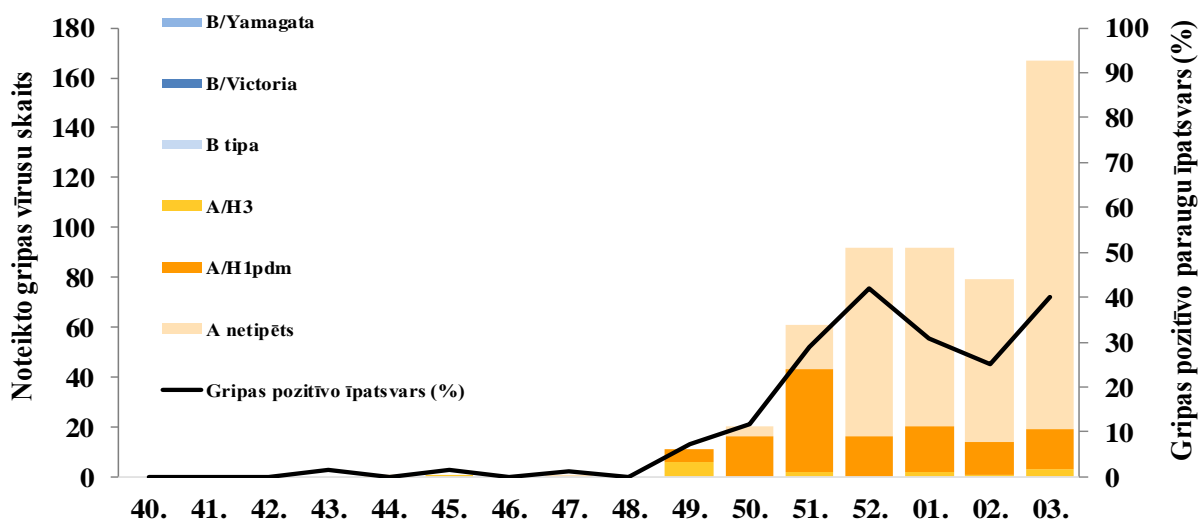
2019. gada 3. nedēļā SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorijā (NRL) tika izmeklēti 417 (2. nedēļā – 315) personu klīniskie paraugi, no tiem 167 (40,0%) paraugos noteikti A tipa gripas vīrusi (2. nedēļā – 79 jeb 25,1%). No citiem respiratoriem vīrusiem visvairāk noteikti respiratori sincitiālie vīrusi (17), kā arī noteikti rinovīrusi (9), adenovīrusi (8), enterovīrusi (5), cilvēka metapneimovīrusi (5), bokavīrusi (4) un koronavīrusi (2).

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	RSV	Adenovīrusi	Rinovīrusi	hMPV	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	31									10				5	15	48,4	0,0	0,0
41.	63								1	12		2	1	8	24	38,1	0,0	0,0
42.	43			1			2		1	9		2		4	19	44,2	0,0	0,0
43.	66	1			2		1	2	10	16				5	37	56,1	1,5	3
44.	65						2		11	8	1	7		6	35	53,8	0,0	0
45.	64	1						3	3	10		3	1	4	25	39,1	1,6	4,7
46.	60					1	2		7	12		2	1	2	27	45,0	0,0	0
47.	91	1					2	1	10	11			1	6	32	35,2	1,1	1,1
48.	84				1		3	4	6	11		6	3	4	38	45,2	0,0	4,8
49.	150	11				2	4	13	15	16	3	6	3	6	79	52,7	7,3	8,7
50.	173	20		1		1		14	13	16	2	5	5	5	82	47,4	11,6	8,1
51.	212	61		1				11	16	13	4	9	9	9	133	62,7	28,8	5,2
52.	219	92						8	2	9			1		112	51,1	42,0	3,7
01.	300	92		1		1	2	15	8	9	5	2	5	6	146	48,7	30,7	5
02.	315	79			1	1	1	7	14	3	7	6	8	2	129	41,0	25,1	2,2
03.	417	167						17	8	9	5	4	2	5	217	52,0	40,0	4,1
Kopā	2353	525	0	4	4	6	19	95	125	174	27	54	40	77	1150	48,9	22,3	4,0

2019. gada 3. nedēļā saņemta informācija no VSIA “Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” par 79 laboratoriski³ izmeklētiem paraugiem uz gripas vīrusiem, no tiem 24 (30,4%) paraugos noteikti A tipa gripas vīrusi.

Gripas vīrusu tipēšana

Kopš sezonas sākuma SIA RAKUS NRL bija noteikti 525 A tipa gripas vīrusi, no tiem 141 gadījumā bija noteikts gripas vīrusu apakštips: 126 (89,4%) A/H1pdm un 15 (10,6%) A/H3.

³ Noteikšana ar polimerāzes ķēdes reakcijas (PCR) metodi

Gripas vīrusu celmu identifikācija

Veicot antigēnisko raksturojumu 25 *A tipa* gripas vīrusiem, 24 *A/H1pdm* raksturoti kā *A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09*-līdzīgs un viens *A/H3* raksturots kā *A/Singapore/INFIMN-16-0019/2016(H3N2)*-līdzīgs vīruss. Raksturotie gripas vīrusi pēc antigēniskām īpašībām atbilst gripas vīrusiem, kuri tika izmantoti vakcīnas ražošanā 2018.–2019. gada gripas sezonai Ziemeļu puslodē.

Laboratoriskie izmeklējumi gripas monitoringa tīkla ietvaros

No 29 Rīgas pilsētas ģimenes ārstu praksēm, kas piedalās gripas un citu AAEI monitoringā, 11 ģimenes ārsti veic pacientu izmeklēšanu elpceļu infekciju noteikšanai.

2019. gada 3. nedēļā sešās ģimenes ārstu praksēs tika izmeklēti 14 pacienti, no tiem 11 gadījumos apstiprināta *A tipa* gripa. No citiem vīrusiem bija noteikti rinovīrusi (2) un adenovīruss (1).

Secinājumi

2019. gada 3. nedēļā gripas intensitāte Latvijā palielinājusies – vidēji reģistrēts 169,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem.

Reģistrēta plaša gripas izplatība, gripas gadījumi reģistrēti deviņās no 10 monitoringā iekļautajām administratīvajām teritorijām un piecās no tām (Valmierā, Rīgā, Rēzeknē, Jūrmalā un Jelgavā) gripas intensitāte bija augstāka par 100 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotājiem.

Palielinājies arī vērsušos ģimenes ārstu praksēs pacientus skaits AAEI un pneimoniju gadījumos, attiecīgi par 14,0% un 22,0%.

Visaugstākie saslimstības rādītāji ar AAEI, gripu un pneimoniju reģistrēti bērniem 0–4 gadu un 5–14 gadu vecuma grupā.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu vairāk nekā divas reizes pieaudzis stacionēto pacientu skaits ar diagnozi *gripa* un gandrīz divas reizes ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija*. Kopš sezonas sākuma 550 pacienti bija stacionēti ar diagnozi *gripa* un 125 pacienti ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija*.

Vispārējo un pirmsskolu izglītības iestāžu apmeklējums nedaudz samazinājies, attiecīgi par 2,0% un 4,3%.

SIA RAKUS NRL gripas vīrusu pozitīvo paraugu īpatsvars sasniedzis 40%. Kopš sezonas sākuma laboratorijā bija noteikti 525 gripas vīrusi, visi *A tipa*. Galvenokārt bija noteikts *A/H1pdm09* apakštips.

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla *FluNewsEurope* dati

<http://flunewseurope.org/>

Eiropas reģiona valstīs turpinās gripas aktivitātes pieaugums. Lielākā daļa valstu ziņoja par zemu gripas intensitāti (29 valstis), par vidēju gripas intensitāti ziņoja astoņas valstis, savukārt par augstu gripas intensitāti informēja divas valstis – Turcija un Melnkalne.

No 46 valstīm, kuras ziņoja par ģeogrāfisko izplatību, 17 valstis (t.sk. Latvija) informēja par plašu ģeogrāfisko izplatību, 11 par reģionālo izplatību, piecas par lokālo izplatību, 10 par sporādisko izplatību un trīs reģiona valstis ziņoja, ka gripas aktivitāte netika novērota.

Uzraudzības tīklā noteikto gripas vīrusu raksturošana

Gripas pozitīvo paraugu īpatsvars salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu (1. nedēļā – 44,6%) nedaudz samazinājies (par 2,4%). Tīkla ietvaros galvenokārt bija noteikti *A tipa* gripas vīrusi, no tiem nedaudz biežāk bija noteikts *A/H1N1pdm09* nekā *A/H3N2* apakštips.

Kopš sezonas sākuma (2018. gada 40. nedēļa) gripas uzraudzības tīkla ietvaros biežāk noteikti *A tipa* gripas vīrusi (98,6%), no tiem 53,9% gadījumos bija noteikts *A/H1N1pdm09* un 46,1% gadījumā – *A/H3N2*.

Vīrusa tips un apakštips	2019. gada 2. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripas vīrusi	1163	98,8	3 196	98,6
<i>A(H1N1)pdm09</i>	398	54,0	1 261	53,9
<i>A(H3N2)</i>	339	46	1 078	46,1
<i>A netipēts</i>	426	-	857	-
<i>B tipa</i> gripas vīrusi	14	1,2	47	1,4
<i>B/Victoria</i> līnija	0	0,0	3	17,6
<i>B/Yamagata</i> līnija	5	100,0	14	82,4
Nav noteikta līnija	9	-	30	-
Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)	1 177 (2 788)	42,2	3 243 (16 371)	19,8

^a *A* un *B tipa* vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Ārpus gripas uzraudzības tīkla noteikto vīrusu raksturošana

Ārpus uzraudzības tīkla bija noteikts 6 981 gripas vīruss, galvenokārt bija noteikti *A tipa* gripas vīrusi (98,9%).

Kopš sezonas sākuma (2018. gada 40. nedēļa) gripas uzraudzības tīkla ietvaros biežāk noteikti *A tipa* gripas vīrusi (98,0%), no tiem biežāk bija noteikts *A/H1N1pdm09* (69,7%) nekā *A/H3N2* (30,3%).

Vīrusa tips un apakštips	2019. gada 2. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripas vīrusi	6 901	98,9	23 597	98,0
<i>A(H1N1)pdm09</i>	1 379	69,1	5 406	69,7
<i>A(H3N2)</i>	618	30,9	2 355	30,3
<i>A netipēts</i>	4 904	-	15 836	-
<i>B tipa</i> gripas vīrusi	80	1,1	472	2,0
<i>B/Victoria</i> līnija	1	50,0	7	41,2
<i>B/Yamagata</i> līnija	1	50,0	10	58,8
Nav noteikta līnija	78	-	455	-
Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)	6 981 (29 524)	-	24 069 (257 576)	-

^a *A* un *B tipa* vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Gripas vīrusu filoģenētiskais raksturojums

Kopš sezonas sākuma bija apkopoti dati par ģenētiskajām grupām 339 *A tipa* gripas vīrusiem: 220 *A/H1pdm09* gripas vīrusi pieder pie *A/Michigan/45/2015* (6B.1) apakšgrupas. No 117 *A/H3* gripas vīrusiem 78 pieder pie *A/Alsace/1746/2018* (3C.2a1b) apakšgrupas, 23 pie *A/England/538/2018* (3C.3a) apakšgrupai, septiņi pie *A/Coted'Ivoire/544/2016* (3C.2a3) apakšgrupas, seši *A/Switzerland/8060/2017* (3C.2a2) apakšgrupas un trīs pieder pie apakšgrupas, kura nav iekļauta sarakstā.

Bija raksturoti arī divi *B tipa* gripas vīrusi, no tiem viens *B/Yamagata* līnijas gripas vīruss pieder pie *B/Phuket/3073/2013* (3. apakšgrupa) un viens *B/Victoria* līnijas gripas vīruss pieder pie *B/Brisbane/60/2008* (1A apakšgrupa).

Gripas vīrusu filoģenētiskais raksturojums

Filoģenētiskā grupa	Noteikto vīrusu skaits
<i>A/H1N1pdm09 A/Michigan/45/2015</i> (apakšgrupa 6B.1) ^a	220
<i>A/H3 A/Alsace/1746/2018</i> (apakšgrupa 3C.2a1b)	78
<i>A/H3 A/ Switzerland/8060/2017</i> (apakšgrupa 3C.2a2) ^b	6
<i>A/H3 A/Coted'Ivoire/544/2016</i> (apakšgrupa 3C.2a3)	7
<i>A/H3 A/England/538/2018</i> (3C.3a)	23
<i>A/H3N2</i> nepieder ne pie vienas ģenētiskas grupas	3
<i>B/Vic</i> līnija <i>B/Brisbane/60/2008</i> (1A apakšgrupa)	1
<i>B/Yamagata</i> līnija <i>B/Phuket/3073/2013</i> (3. apakšgrupa)	1
Kopā	339

^a Vакcīnas komponents Ziemeļu (2018.–2019. gada sezonai) un Dienvidu (2019. gada sezonai) puslodei

^b Vакcīnas komponents Dienvidu puslodei 2019. gada sezonai

^c Četrus komponentu vакcīnas sastāvā Ziemeļu puslodei (2018.–2019. gada sezonai) un Dienvidu (2019. gada sezonai) puslodei

Gripas vīrusu jutība pret antivirāliem medikamentiem

Kopš sezonas sākuma uz jutību pret neiraminidāzes inhibitoriem (oseltamivir un zanamivir) testēti 606 gripas vīrusi (176 – *A/H1N1pdm09*, 427 – *A/H3N2* un trīs – *B tipa* gripas vīrusi). Noteikts viens *A/H1N1pdm09* un viens *B tipa* gripas vīruss ar samazināto jutību pret neiraminidāzes inhibitoriem.

Par smagu gripas izraisīto saslimšanu uzraudzību

No 20 valstīm, kuras ziņo par hospitalizētiem pacientiem, kuriem laboratoriski apstiprināta gripa, saņemta informācija par 321 stacionēto pacientu intensīvās terapijas nodaļās un 172 pacientiem citās slimnīcu nodaļās. Pārsvārā pacientiem bija noteikta *A tipa* gripa. Kopš sezonas sākuma hospitalizētiem pacientiem biežāk bija noteikts *A/H1N1pdm09*.

Kopējās mirstības uzraudzība EuroMOMO projekta ietvaros

<http://www.euromomo.eu/>

2019. gada 2. nedēļā 23 Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas valstis projekta EuroMOMO (*European Monitoring of Excess Mortality for Public Health Action*), ietvaros sniedza informāciju par kopējās mirstības iknedēļas rādītājiem. Kopējās mirstības rādītāji bija atbilstoši kopējās sagaidāmās mirstības līmenim šajā laika periodā, tomēr dažas valstis informēja, ka bija pārsniegti kopējās sagaidāmās mirstības rādītāji gados vecu cilvēku vidū.

Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē PVO globālā tīkla informācija 07.01.2019.

https://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Gripas aktivitāte Ziemeļu puslodes mērenā klimata joslas valstīs turpināja pieaugt. Visā pasaulē galvenokārt tika noteikti *A tipa* gripas vīrusi.

- Ziemeļamerikā gripas aktivitāte turpināja pieaugt, pārsvarā bija noteikts *A/H1N1pdm09*.
- Eiropā gripas aktivitāte palielinājusies, reģionā cirkulē gan *A/H1N1pdm09*, gan *A/H3N2*.
- Ziemeļāfrikā par gripas (*A/H3N2*) pozitīvo paraugu skaita pieaugumu turpināja ziņot Ēģipte.
- Rietumāzijā dažas valstīs turpinājās gripas aktivitātes pieaugums, tomēr Arābijas pussalas valstīs bija novērots gripas aktivitātes samazinājums.
- Austrumāzijā gripas aktivitāte turpināja pieaugt, galvenokārt noteikts *A/H1N1pdm09*.
- Dienvidāzijā bija noteikts liels gripas pozitīvo paraugu īpatsvars. Irānā gripas aktivitāte turpināja palielināties, galvenokārt bija noteikts *A/H3N2*.
- Dienvidu puslodes mērenā klimata joslas valstīs gripas aktivitāte samazinājusies līdz starp-sezonu līmenim, izņemot dažus Austrālijas ģeogrāfiskus reģionus.

Nacionālie gripas centri (NIC) un citas nacionālās gripas laboratorijas no 104 valstīm, reģioniem vai teritorijām ziņoja FluNet par laika periodu no 2018. gada 24. decembra līdz 2019. gada 6. janvārim (2019. gada 18. janvāra dati). PVO GISRS laboratorijās izmeklēti vairāk kā 191 778 paraugi, no tiem 39 161 bija pozitīvs uz gripas vīrusiem, no kuriem 38 493 (98,3%) noteikti *A tipa* un 668 (1,7%) *B tipa* gripas vīrusi. No *A tipa* gripas vīrusiem 13 313 (79,4%) bija tipēti kā *A/H1N1pdm09* un 3 446 (20,6%) kā *A/H3N2*. No raksturotajiem *B tipa* gripas vīrusiem 73 (61,9%) piederēja *B-Victoria* līnijai un 45 (38,1%) *B-Yamagata* līnijai.

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2018.–2019. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2018_19_north/en/

Saskaņā ar PVO rekomendācijām 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē trīs-komponentu gripas vakcīnas sastāvā ir iekļauti šādi gripas vīrusu antigēni:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs*
- *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)-līdzīgs**
- *B/Colorado/06/2017- līdzīgs (B-Victoria/2/87 līnija)**

Četrus-komponentu gripas vakcīnas sastāvā 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē papildu trīs minētajiem komponentiem kā ceturtais ir iekļauts *B tipa* gripas vīrusu antigēns no *B/Yamagata* līnijas:

- *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs (B/Yamagata/16/88 līnija)*

* 2018.–2019. gada sezonas gripas vakcīnas sastāvā divi komponenti ir atšķirīgi no 2017.–2018. gada sezonas vakcīnas komponentiem;

A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-līdzīgs vīruss tika aizvietots ar *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016(H3N2)-līdzīgu* vīrusu, savukārt

B/Brisbane/60/2008-līdzīgs vīruss tika aizvietots ar *B/Colorado/06/2017-līdzīgu* vīrusu (*B/Victoria/2/87 līnija*).

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_south/en/

Trīs-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē PVO rekomendē iekļaut šādu vīrusu antigēnus:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs*
- *A/Switzerland/8060/2017 (H3N2)-līdzīgs;*
- *B/Colorado/06/2017-līdzīgs (B/Victoria/2/87 līnija)*

Četru-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē papildu trīs minētajiem kā ceturto komponentu PVO rekomendē iekļaut *B tipa* gripas vīrusu antigēnu:

- *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs (B/Yamagata/16/88 līnija)*

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties epidemioloģei Rainai Nikiforovai.

2018.–2019. gada AA EI un gripas monitoringa 2019. gada 3. nedēļā datus sniedza:

- 66 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits bija 103 471 – 5,3% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
- 11 stacionārās ārstniecības iestādes
- 39 vispārējās izglītības iestādes
- 36 pirmsskolas izglītības iestādes

Izmantoti SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorijas (NRL) un VSIA “Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.